

Instituirea stării de urgență în sectorul energetic

Cabinetul de Miniștri a aprobat declararea stării de urgență în sectorul energetic, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, pentru o perioadă de 60 de zile, începând cu data de 25 martie 2026. Conform procedurilor legale, această decizie necesită adoptarea și instituirea oficială de Parlament. Astfel, astăzi a fost convocată o ședință extraordinară a Parlamentului în cadrul căreia proiectul de lege respectiv a fost aprobat cu 72 de voturi.

În conformitate cu articolul 29 din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză, măsura a fost propusă în baza ședinței de astăzi convocată pe platforma Centrului Național de Management al Crizei și în baza solicitării Ministerului Energiei.

În contextul atacurilor militare ale Rusiei asupra infrastructurii din sudul Ucrainei care au dus la scoaterea din funcțiune a liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești - Isaccea, decizia este fundamentată de analiza riscurilor, de necesitatea unor intervenții urgente pentru protejarea infrastructurii critice și mobilizarea resurselor suplimentare.

Din momentul incidentului, produs pe 23 martie la ora 19:15, operatorul de transport ÎS „Moldelectrica” a activat imediat protocoalele de siguranță. Au fost efectuate încercări de reconectare automată a liniei, însă acestea nu au avut succes. Defecțiunile tehnice identificate pe teritoriul Ucrainei, la elementele de susținere a conductoarelor, indică un scurtcircuit sever care necesită intervenții specializate.

Linia 400 kV Vulcănești-Isaccea este principala arteră de import din sistemul ENTSO-E - rețeaua europeană care coordonează operatorii sistemelor de transport al energiei electrice din Europa. Aceasta asigură în mod normal între 60% și 70% din consumul malului drept al Republicii Moldova. În prezent, fluxurile pe această direcție sunt la 0 MW ceea ce generează un deficit estimat de până la 350-400 MW în orele de vârf începând cu ziua de mâine.

Chiar dacă sistemul funcționează momentan stabil prin utilizarea liniilor de 110 kV în regim insularizat și prin reconectarea LEA 330 kV Bălți-Dnestrovsc, aceste resurse sunt limitate și pot acoperi doar o fracțiune din necesarul național.

Mai mult, procesul de restabilire este îngreunat de identificarea unor rămășițe de drone prăbușite în apropierea infrastructurii afectate pe partea ucraineană, fiind necesare lucrări de deminare înainte ca echipele tehnice să poată interveni în

totalitate în siguranță.

În acest context, declararea stării de urgență nu este doar o formalitate, dar un mecanism juridic care oferă pârghiile necesare pentru a preveni un prejudiciu masiv al sistemului:

- În primul rând, permite adoptarea unor decizii rapide pentru asigurarea resurselor energetice, inclusiv prin derogări de la normele obișnuite de achiziții, pentru a garanta continuitatea furnizării către cetățeni.
- În al doilea rând, oferă cadrul pentru alocarea imediată a mijloacelor financiare necesare procurării energiei și echipamentelor de urgență.
- În al treilea rând, permite Guvernului să dispună, la nevoie, raționalizarea consumului și impunerea unor reguli speciale de funcționare pentru operatorii economici, astfel încât să protejăm obiectivele critice ale economiei și instituțiile sociale.

Totodată, acest regim facilitează o coordonare strategică centralizată prin CNMC, asigurând comunicarea constantă cu partenerii din România și Ucraina, dar și informarea corectă a populației despre măsurile de economisire necesare.

În paralel, echipele tehnice continuă monitorizarea permanentă și verificările în teren. Reiterăm că această măsură este una de protecție a securității naționale, cu scopul de a limita efectele crizei și de a asigura funcționarea serviciilor vitale - sănătate, servicii sociale, ordine publică și altele.

